

Kadernota 2025 – 2028

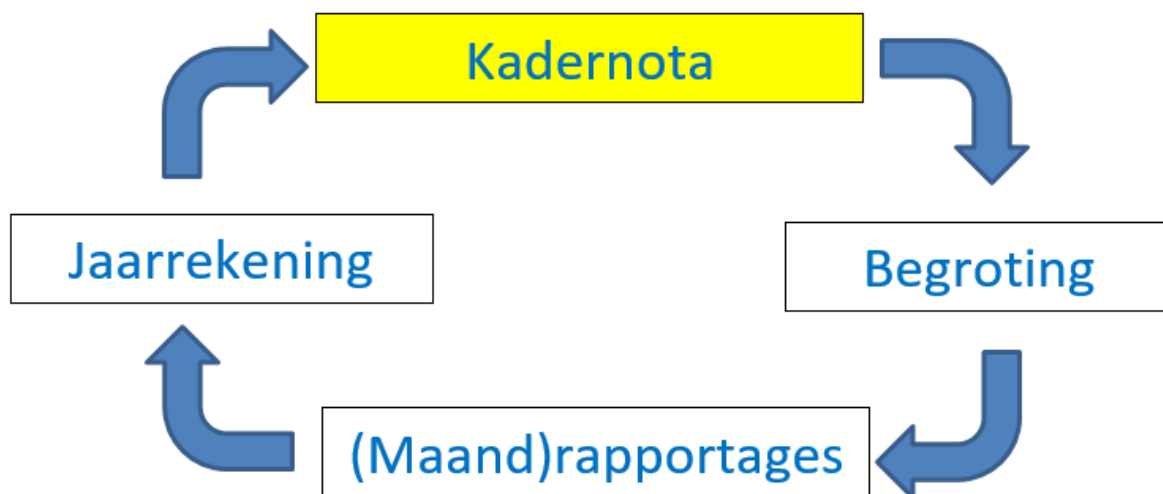

Inhoud

Inleiding.....	3
Ontwikkelingen programma 1 Sociale leefomgeving.....	5
Ontwikkelingen programma 2 Fysieke leefomgeving.....	8
Ontwikkelingen programma 3 Bestuur en Organisatie.....	18
Financiële positie.....	21
Bijlage I Impact Gemeenschappelijke regelingen.....	24

Inleiding

De kadernota is het eerste document van elke P&C-cyclus. De kaders waarbinnen de programmabegroting wordt opgesteld worden in de kadernota verankerd. De landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen worden weergegeven en vormen de basis voor autonome (financiële) ontwikkelingen en nieuw beleid.

Uitgangspunten

Het college stelt dat bij het vormen van de programmabegroting 2025 het uitgangspunt van beleidsarm wordt gehanteerd voor de jaren 2025 en 2026. Dat betekent voor deze jaren geen nieuwe beleidsvoornemens. Daar waar er nieuwe beleidsvoornemens wel bestaan, zullen deze in financiële zin de plaats van bestaande beleidsvoornemens moeten komen.

In de kadernota wordt de volgende input verwerkt ;

- Structurele effecten uit jaarrekening 2023
- Structurele effecten maandrapportage januari/februari
- Raadsbesluit 26 april inzake uitbreiding griffie
- Inhoudelijke ontwikkelingen per programma
- Autonome ontwikkelen voor zover bekend
- Doorrekening voorgenomen nieuw beleid
- Doorrekening voorgenomen besparingen
- Doorrekening concept begrotingen verbonden partijen

Autonome ontwikkelingen

Zoals beschreven worden alle autonome ontwikkelingen en wensen voor nieuw beleid uiteengezet en afgezet tegen de benodigde middelen en beschikbare middelen.

Autonome ontwikkelingen zijn:

- Onbeïnvloedbaar;
- Onafwendbaar;
- Onuitstelbaar.

Besparingen

Er is gezocht naar mogelijkheden om nieuw beleid te dekken door besparingen binnen het bestaande beleid.

Concept begrotingen verbonden partijen

De financiële effecten van de concept begrotingen van verbonden partijen zien wij als autonome ontwikkeling. De loon- en prijsstijgingen die zijn verwerkt in de conceptbegrotingen van de verbonden partijen zijn budgettaire neutraal verwerkt in de Kadernota. Deze worden opgevangen door de stelpost loon en prijsstijgingen.

Onzekerheden

In toenemende mate werpt de meicirculaire zijn schaduw over de kadernota. Door de late publicatie van de meicirculaire (ultimo mei), kan de meicirculaire niet worden verwerkt in de kadernota. De (financiële) impact van de meicirculaire wordt met een addendum later toegevoegd aan de kadernota en kan zodoende wel mee worden gewogen bij de besluitvorming over kadernota in de raad.

Een andere onzekere factor is de vorming van een nieuw kabinet. Ten tijde van dit schrijven zijn de coalitieonderhandelingen n.a.v. de tweede Kamerverkiezingen nog gaande. Een eventueel regeerakkoord en de vertaling daarvan naar de impact op gemeenten zijn daardoor geen onderdeel van de kadernota.

Financiële positie

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Vastgestelde begroting (incl septembercirculaire)	1.830.981	476.316	364.109	364.109
Maandrapportage januari - februari	-940.479	-971.726	-702.358	-434.905
Uitbreiding Griffie	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Meerjarenperspectief per 26 april 2024	740.502	-645.410	-488.249	-220.796
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>381.000</i>	<i>100.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Kadernota				
Verbonden partijen	446.347	428.784	454.996	469.525
Autonome ontwikkelingen	527.500	216.700	198.200	173.200
Beleidswensen	91.000	-70.000	-70.000	-70.000
Besparingen	-	-536.000	-532.000	-529.000
Saldo Kadernota	1.064.847	39.484	51.196	43.725
Saldo na Kadernota	-324.345	-684.894	-539.445	-264.521
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>798.500</i>	<i>140.500</i>	<i>25.000</i>	<i>-</i>
Structurele saldo	474.156	-544.394	-514.445	-264.521

Ontwikkelingen programma 1 Sociale leefomgeving

Decentralisatie beschermd wonen

De decentralisatie van beschermd wonen is wederom uitgesteld. De verwachting is dat deze nu zijn beslag krijgt in 2026. Gemeenten krijgen vanaf dat jaar voor de taken op het gebied van beschermd wonen vanuit het Rijk extra middelen in het Wmo-budget. Tot dat moment gaan alle budgetten voor uitvoering van deze taak naar de centrumgemeente, voor onze regio de gemeente Nijmegen. Vanuit Nijmegen ontvangen we vervolgens de middelen die we nodig hebben voor de lokale uitvoering van beschermd wonen. Uitgangspunt is dat de decentralisatietaken moeten worden uitgevoerd met de middelen die hiervoor door het rijk (nu nog aan de centrumgemeenten en later aan alle gemeenten) beschikbaar worden gesteld.

Huisvestingstaakstelling statushouders, beschermd wonen en overige bijzondere doelgroepen

Gemeenten krijgen jaarlijks van het rijk een taakstelling voor het huisvesten van statushouders .De taakstelling vertoont een stijgende lijn. Vanwege de krapte op de woningmarkt, het relatief laag aantal sociale huurwoningen in onze gemeente, beperkte ruimtelijke mogelijkheden om extra woningen te realiseren en het feit dat woningcorporaties steeds meer bijzondere doelgroepen moeten huisvesten, is de verwachting dat de huisvestingstaakstelling statushouders moeilijk kan worden gerealiseerd. Daarnaast is er zorg over de draagkracht van de wijken door het opvangen/instromen van alle bijzondere doelgroepen. Door de instroom van bijzondere doelgroepen neemt ook de vraag naar zorg en ondersteuning toe.

Uitvoeringsplan Iedereen doet mee 2023-2026

Eind vorig jaar is het beleidsplan Iedereen doet mee 2023-2026 vastgesteld. Op basis van het beleidsplan is een uitvoeringsplan opgesteld. Hoofddoel van dit plan is om meer inwoners sneller en beter te bereiken. Dit doen we met acties op het gebied van:

- Preventie en vroegsignalering
- Laagdrempelige en duidelijke toegang toe regelingen en voorzieningen
- Inwoner centraal, voor benadering van de inwoner
- Snelle en effectieve dienstverlening

Uitvoering lokale inclusieagenda

In het najaar van 2023 is de lokale inclusieagenda vastgesteld. Voor de uitvoering van de agenda zijn structureel extra middelen beschikbaar gesteld. De in de agenda opgenomen acties worden in de komende jaren uitgevoerd.

Uitvoeringsacties speerpunten doorontwikkeling sociaal domein

In het kader van de doorontwikkeling van het sociaal domein zijn diverse uitvoeringsacties en randvoorwaarden benoemd. Deze zullen de komende periode worden opgepakt binnen de daarvoor beschikbare middelen. Eén van de randvoorwaarden is de doorontwikkeling van het sociaal team tot een stevig en integraal werkend team van zorg- en welzijnsprofessionals. Dit met als doel om de toegang tot hulp en ondersteuning voor inwoners te optimaliseren. Iets wat ook vanuit diverse landelijke interbestuurlijke afspraken zoals de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, het Integraal Zorgakkoord en het Gezond, Actief Leven Akkoord van gemeenten wordt verwacht. Dit alles vraagt van het rijk continuïteit van voldoende financiële middelen en een financieringswijze die een domein overstijgende aanpak stimuleert.

Uitvoering inburgering

Per 1 januari 2022 is de wet inburgering van kracht geworden. Gemeenten zijn sindsdien verantwoordelijk voor de inburgering van hun inwoners. In de afgelopen jaren is op basis van een eerste indicatie voor de benodigde personele inzet gewerkt met tijdelijke krachten. Inmiddels zien we – als gevolg van een verhoogde taakstelling voor de huisvesting van statushouders- een toename

van het aantal inburgeraars. Hierdoor is voor de uitvoering van deze wettelijke taak structureel extra formatie nodig voor een bedrag van € 36.500.

Nieuwe aanbesteding Wmo- en jeugdzorg

Omdat van rechtswege de met zorgaanbieders gesloten overeenkomsten aflopen, wordt dit jaar binnen de regio Rijk van Nijmegen de specialistische Jeugdhulp (verblijf en intensieve ambulante), de ambulante jeugdhulp (begeleiding, logeren, vaktherapie) en ambulante Wmo-begeleiding opnieuw ingekocht. De contracten gaan per 1 januari 2025 in. Voor het bepalen van reële tarieven is er gedegen kostprijsonderzoek uitgevoerd waarbij aanbieders de gelegenheid is geboden te reflecteren op concept tarieven. Op basis hiervan en de tariefstijgingen die we nu reeds zien, zullen we naast de reguliere jaarlijkse indexering van de tarieven rekening moeten houden met fors hogere tarieven voor de verschillende zorgproducten.

Werkbedrijf Rijk van Nijmegen

Begin 2024 hebben de deelnemende gemeenten het beleidskader arbeidsmarkt en re-integratie 2024 – 2027 vastgesteld: 'Klaar voor nieuwe Kansen!'. Onderdeel van het beleidskader is een financiële paragraaf, waarin beschreven is hoe we de komende jaren het budget voor WerkBedrijf vaststellen. Dit was nodig, omdat de Rijksoverheid een nieuwe methodiek voor het Gemeentefonds is gaan hanteren. Dit maakt dat het klassieke participatiebudget niet meer herleidbaar is. De gemeenten hebben met elkaar afgesproken om het budget voor WerkBedrijf voor het onderdeel participatie vanaf 2025 te bepalen op basis van het Berenschotmodel. Dit is een tool die helpt het oorspronkelijke participatiebudget te destilleren uit de uitkering van het gemeentefonds. Voor gemeente Heumen leidt deze nieuwe methodiek in 2025 tot een kostenstijging van € 376.000. In 2025 en 2026 zal er vanwege de stijging in kosten door onze gemeente nog een compensatie worden ontvangen vanuit gemeente Nijmegen. Het restant van de stijging in kosten komt voort uit hogere uitgaven voor loonkostensubsidies, hogere kosten voor het onderdeel 'op weg naar werk' (arbeidsmatige dagbesteding) als gevolg van een herverdeeffect en hogere kosten voor het onderdeel 'nieuw beschut'.

Motie sportvelden Heumen en Overasselt

Op 18 april 2024 heeft de raad een motie aangenomen om in de Kadernota 2026 budget op te nemen voor investeringssubsidies voor een kunstgrasveld voor de voetbalverenigingen in Heumen en Overasselt in de jaarschijf 2026. Deze motie is om die reden niet in deze kadernota 2025 verwerkt, maar zal, conform de motie, in de volgende Kadernota worden verwerkt.

Besparing bijdrage sociale en culturele activiteiten

Vanuit het coalitieakkoord is in het programma sociale leefomgeving een structureel budget opgenomen waarvoor al geruime tijd geen concrete uitvoeringsplannen zijn en dergelijke plannen ook op de korte termijn niet worden voorzien. Het betreft het budget voor culturele en recreatieve activiteiten. Daarom wordt voorgesteld om dit budget te laten vervallen en als besparing in te boeken.

Toelichting kostenstijgingen/-dalingen GR'en

De verschillende GR'en hebben de conceptbegrotingen ingediend bij de deelnemende gemeenten. De gemeentelijke bijdrage gaat in de meeste gevallen omhoog. Vanuit de algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen gemeenten van het Rijk een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen. De gevraagde stijging van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van loon- en prijsontwikkeling wordt om die reden gedekt vanuit de stelpost die wij als gemeente hiervoor hebben. Dat betekent dat dit budgettair neutraal verloopt. De loon en prijscomponent is om die reden niet opgenomen in de financiële tabel, maar wordt wel per GR inzichtelijk gemaakt in bijlage I.

Financieel overzicht

Kadernota 2025-2028

Onderwerp	2025	2026	2027	2028
Verbonden partijen				
- GGD	45.049	45.049	45.049	45.049
- MGR Werkbedrijf	376.005	357.641	385.000	349.000
- BVO DRAN	-66.341	-65.540	-66.687	-52.413
- IBO	0	0	0	-
<i>Subtotaal</i>	<i>354.713</i>	<i>337.150</i>	<i>363.362</i>	<i>341.636</i>
Autonoom				
- Inburgering	36.500	36.500	36.500	36.500
<i>Subtotaal</i>	<i>36.500</i>	<i>36.500</i>	<i>36.500</i>	<i>36.500</i>
Besparing				
- Bijdrage sociale en culturele activiteiten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
<i>Subtotaal</i>	<i>-25.000</i>	<i>-25.000</i>	<i>-25.000</i>	<i>-25.000</i>
TOTAAL	366.213	348.650	374.862	353.136
<i>Waarvan structureel</i>	<i>366.213</i>	<i>348.650</i>	<i>374.862</i>	<i>353.136</i>
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

Ontwikkelingen programma 2 Fysieke leefomgeving

Kanaalzone

Het project kent de volgende fasen (eerste 2 fasen zijn in samenhang voor beide projecten afgerond):

1. Voorbereidende fase (aanvraag en toekenning WBI, trajecten uitkoop betonfabriek en verplaatsing sportvelden, uitwerken ontwerp). Als gevolg van uitlopen besluitvorming verplaatsing sportvelden heeft deze fase lang geduurd. Ontwerp is geheel herzien, met behoud sportvelden Broekkant.
2. Go over: hoofdlijnen nieuw plan woningbouw, aankoop Morssinkhof en herinrichting sportvelden, inclusief financiële consequenties. De afronding met besluit raad 14 december 2023
3. Uitwerking planvorming in 2024
4. Start uitvoering
5. Nazorg en evaluatie

Ter afronding van fase 2 heeft gemeenteraad op 14 december 2023 ingestemd met:

- Juliana 31 niet te verplaatsen naar een nieuwe locatie.
- Over te gaan tot aankoop van betonfabriek Morssinkhof te Malden en in te stemmen met de hoofdlijnen van de afspraken die in de overeenkomst tot koop zijn vastgelegd.
- Hiervoor het benodigde krediet van € 27 miljoen beschikbaar te stellen.
- Een definitieve GO voor de ontwikkeling van de Kanaalzone en hier 614 woningen te realiseren.
- Als gevolg daarvan in te stemmen met de herinrichting van het sportpark aan de Broekkant.
- Het college opdracht te geven in 2024 te komen met een voorstel ter vaststelling van grondexploitatiecomplex (GREX) voor de ontwikkeling van de Kanaalzone, inclusief grondexploitatiebegroting, die voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - o De realisatie van 614 woningen conform de hoofdlijnen van het nieuwe plan
 - o Een gemeentelijk tekort van € 12 miljoen.

Op 12 maart 2024 zijn de projectplannen door B&W vastgesteld. Deze beschrijven de verdere aanpak van fase 3 en geven een doorkijk naar fase 4. Per raadsmededeling bent u hierover geïnformeerd.

A. Project Woningbouw Kanaalzone

Het project woningbouw Kanaalzone kent als hoofddoel te zorgen dat mensen vanuit de gemeente Heumen en de regio kunnen wonen in betaalbare, veilige en duurzame woningen in een omgeving waar het prettig leven is. Concreet betekent dit het realiseren van 614 woningen in de verschillende typen. Daarnaast komt als resultaat van de realisatie van het woningbouwplan een aantrekkelijk openbaar toegankelijk en klimaatbestendig groengebied beschikbaar tussen het centrum van Malden en het Maas-Waalkanaal en een veilige fietsroute langs het kanaal.

In het plan van aanpak is ook veel aandacht voor energie, niet alleen als potentieel risico op aansluiting op het openbare net voor de nieuwe wijk, maar ook met het oog op energieontwikkelingen in de omgeving van het plan.

Het resultaat van fase 3 woningbouw bestaat uit (producten):

1. Een vastgesteld omgevingsplan voor woningbouw Kanaalzone
2. Een vastgestelde grondexploitatie
3. Een DO, vergezeld van bijbehorende (besteks-)raming, zo nodig onderverdeeld per deelgebied en een fasering.
4. Een vastgestelde uitgiftestrategie en de concretisering hiervan in afspraken/contracten.

B. Project Herinrichten sportpark sv Juliana '31, Malden

Het hoofddoel van het project 'Herinrichten sportpark sv Juliana '31, Malden' is het comprimeren van het sportpark op de huidige locatie, zodat er ruimte gecreëerd kan worden voor de realisatie van voldoende woningen in de Kanaalzone. De herinrichting zorgt ervoor dat de hindercontouren niet belemmerend werken op het aantal te realiseren woningen en dat er voldoende openbare ruimte en waterberging in het project Kanaalzone kan plaatsvinden. Het project herinrichting/herschikking sportpark sv Juliana heeft voor ogen om een duurzaam toekomstbestendig sportpark te realiseren dat past binnen de Kanaalzone en zijn omgeving. Het sportpark is bestemd voor sv Juliana '31, de bestaande en toekomstige leden van Juliana, de bestaande en toekomstige bewoners van de Kanaalzone en Malden.

Het resultaat van fase 3 bestaat uit:

1. Een Programma van Eisen en een VO (Voorlopig Ontwerp)
2. Een vastgestelde begroting voor de realisatie van het sportcomplex
3. Een DO (Definitief Ontwerp), vergezeld van bijbehorende (besteks-)raming en planning
4. Het ruimtelijk kader; een vastgesteld BOPA (Buitenplanse Omgevingsplan Activiteit)
5. Een overeenkomst met Juliana (huur/pacht/gebruik/beheer etc.).
6. Een geherstructureerd sportpark t.b.v. Juliana '31

Er zijn voldoende kredieten reeds beschikbaar gesteld om de verdere voorbereidingen ter hand te nemen. In de loop van 2024 en 2025 komen verdere voorstellen naar uw raad.

Duurzaamheid – energietransitie

De energietransitie is een grote opgave voor de komende jaren, zowel op het gebied van verduurzaming, grootschalige opwek van elektriciteit als de warmtetransitie. Hiervoor zijn reeds in de begroting middelen opgenomen en worden vanuit Rijksregelingen extra middelen beschikbaar gesteld. Er is een uitvoeringsplan energietransitie gemeente Heumen voor de periode 2024 – 2027 opgesteld. Voor de realisatie van onze opgave moet extra formatie worden ingezet en op sommige gebieden zal expertise ingehuurd moeten worden. Het gaat hier met name om capaciteit binnen de taakvelden: duurzame opwek en de nieuwe taakvelden netcongestie en warmtetransitie. Juist op deze gebieden gaan de ontwikkelingen erg snel en wordt de komende jaren een steeds groter beroep gedaan op coördinatie door de gemeenten. Hiervoor moeten op korte termijn twee projectleiders worden aangesteld, één voor Duurzame opwek en één voor de Warmtetransitie. De inhuur van beide projectleiders is te bekostigen uit de reeds ontvangen landelijke budgetten.

Het Rijk stelt diverse middelen ter beschikking voor de duurzaamheidsopgaven van gemeenten. Ons beleid is dat wij de duurzaamheidsopgaven binnen het door het Rijk beschikbaar gestelde budget uitvoeren. De beschikbare middelen zijn om die reden gealloceerd en hiervoor beschikbaar.

Vitaal Centrum Malden

Op 2 november 2023 is de Programmabegroting 2024 door de raad vastgesteld, waarin voor Vitaal Centrum Malden de investeringskosten voor de openbare ruimte ten bedrage van € 5.552.000 zijn opgenomen in de Programmalijn 2 Fysieke Leefomgeving. Dit bedrag is reed opgenomen in de meerjarenbegroting.

In 2023 zijn voor Vitaal Centrum Malden het Programma van Eisen en het Voorontwerp voor de openbare ruimte opgesteld en vastgesteld. Met het vaststellen van het Programma van Eisen en het Voorontwerp Vitaal Centrum Malden door het college op 28 november 2023, zijn de ruimtelijke en financiële kaders bepaald voor de toekomstige inrichting van de openbare ruimte en de beoogde start van de realisatie in 2025.

In 2024 werken we aan:

- het opstellen van een Definitief ontwerp voor de ondergrondse infrastructuur in het centrumgebied, zoals riolering, waterberging, kabels en leidingen, boomplant locaties en de inpassing van fundamenten van de oude kerk;

- het opstellen van een Definitief ontwerp voor de bovengrondse locaties Kloosterhof, Noordplein, Schoolstraat en kruising Groesbeekseweg/Schoolstraat/De Horst;
- het contracteren van aannemers voor de realisatie van de herinrichting van locaties Kloosterhof, Noordplein, Schoolstraat en kruising Groesbeekseweg/Schoolstraat/De Horst;
- het opstellen van een Definitief ontwerp voor de bovengrondse locaties Kerkplein, Promenade en Zuidplein. Echter zijn deze herinrichting-locaties in tempo afhankelijk van de woningbouwprojecten op deze locaties.

Ten aanzien van de woningbouwontwikkelingen zijn 5 woningbouwprojecten (Steenhuys, Raedstaete, De Muse, Antonius Abt kerk en Noordrand Kerkplein) opgenomen in het Programma Vitaal Centrum Malden met in totaal de toevoeging van 121 woningen (Steenhuys 28, Raedstate 38, De Muse 10, Kerk 30, en Kerkplein Noord 15), waarvan 62% betaalbaar en 44% in de sociale huur. Alle woningbouwprojecten verkeren in verschillende stadia, zoals omgevingsvergunning en uitwerking ontwikkelstrategie. Eind 2024 zal de nieuwbouw van project Steenhuys worden opgeleverd, waarna wij starten met de herinrichting van het aanliggende Kloosterhof om de verkeerssituatie te optimaliseren en tevens klimaatadaptief in te richten.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De Omgevingswet (OW) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) zijn op 1 januari 2024 in werking getreden.

Wat willen we bereiken met de Omgevingswet?

De raad heeft in februari 2019 het 'Ambitie- en programmaplan implementatie omgevingswet' vastgesteld, waarmee de richting is bepaald waarbinnen de invoering van de Omgevingswet plaatsvindt. De visie uit dit document wordt vertaald in zes uitgangspunten. Deze uitgangspunten vormen de basis voor al ons handelen en al het beleid dat wij de komende jaren ontwikkelen vanuit de Omgevingswet. Kort samengevat: Ruimte aan initiatieven ('paradigmawisseling'), meer afwegingsruimte en maatwerk, integraliteit van beleid en werkprocessen, dienstverlening: inwoners, ondernemers en maatschappelijke opgaven staan centraal, verdergaande participatie, doorontwikkelen van digitalisering en informatisering.

De keuzes in dit plan vormen ook voor de komende periode de basis voor het inrichten van de kerninstrumenten en het beleid dat we gaan voorbereiden. Een belangrijk kerninstrument is de 'Omgevingsvisie gemeente Heumen 2023' die de raad op 23 oktober jl. heeft vastgesteld. Daarmee is een integrale beleidsvisie voor de fysieke leefomgeving aanwezig met een breed maatschappelijk draagvlak voor de inhoud en de daaruit voortvloeiende opgaven.

Naast de omgevingsvisie kent de Omgevingswet nog drie andere belangrijke kerninstrumenten:

- het omgevingsprogramma;
- het omgevingsplan en de omgevingsvergunning.

Momenteel oriënteren wij ons op de vraag hoe we de omgevingsvisie vertalen naar omgevingsprogramma's. Hierbij staat de vraag centraal welke programma's we nodig hebben voor het realiseren van de opgaven uit de omgevingsvisie en welke beleid hierin wordt verankerd? Het vaststellen van een omgevingsprogramma is een bevoegdheid van ons college. Zoals door u aangekaart bij het vaststellen van de omgevingsvisie zijn wij voornemens, om uw raad bij de voorbereiding hiervan op diverse momenten te betrekken.

Een andere (majeure) opgave betreft het opstellen van het nieuwe omgevingsplan.

Per 1 januari 2024 beschikt Heumen over een tijdelijk omgevingsplan (het zgn. 'omgevingsplan van rechtswege'). Hierin zijn alle bestemmingsplannen, de Bruidsschat en enkele lokale verordeningen ondergebracht. De opdracht waar we nu voor staan, is op welke manier we van het tijdelijk omgevingsplan toewerken naar het nieuwe omgevingsplan. Het nieuwe omgevingsplan moet op 1 januari 2032 gereed zijn. Omwille van de beheersbaarheid is het idee om dit stapsgewijs te realiseren. Mede gelet op het feit dat de gemeenteraad het omgevingsplan vaststelt, is het ook hier de bedoeling om de raad bij de voorbereiding op diverse momenten te betrekken.

Benodigd budget implementatie omgevingswet

In de exploitatie 2024-2027 is voor 2024 een bedrag van € 200.000,- en voor 2025 t/m 2027 jaarlijks een bedrag van € 150.000,- opgenomen.

Deze middelen worden grotendeels gebruikt voor het opstellen van het omgevingsplan, waarbij voor zowel de kernen als het buitengebied en de bedrijfsterreinen -conform de nieuwe wetgeving- nieuwe regels worden ontwikkeld. Met inachtneming van de uitkomsten van de omgevingsvisie wordt bestaand beleid geactualiseerd en nieuw beleid ontwikkeld, dat vervolgens wordt vertaald in de omgevingsprogramma's en het omgevingsplan. Gelet op de kosten die de gemeente nu betaalt voor de actualisatie van bijvoorbeeld het bestemmingsplan buitengebied, is dit een reële inschatting. Verder worden deze bedragen aangewend voor het uitlijnen van de zgn. verplichte acties uit de Omgevingswet en overige kosten nodig zijn voor de invoering van de omgevingswet binnen onze organisatie. Hiervoor kan de aanwezige bestemmingsreserve worden aangewend. Ook worden hier nog aanvullingen vanuit het Rijk verwacht.

Lagere legesopbrengsten als gevolg van de Wkb

De gemeente Heumen heeft het proces voor vergunningverlening, toezicht en handhaving uitbesteed aan de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN). De invoering van de Wkb heeft tot gevolg, dat een groot deel van de huidige technische bouwtoetsen voor de gemeente vervallen. Hierdoor nemen de legesinkomsten af

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening heeft besloten dat de Wkb voor het bouwen per 1 januari 2024 eerst alleen voor nieuwbouw in werking treedt. Verbouwactiviteiten volgen op een later tijdstip. We verwachten dat dit voor 2024 een teruggang in leges betekent van circa € 50.000. In de loop van dit jaar wordt duidelijk hoe groot de teruggang in legeskosten daadwerkelijk zal zijn en wat dit voor 2025 betekent. Vanaf 1 januari jl. is het toegestaan om leges te heffen over milieuvergunningen. Eventuele inkomsten voor 2025 worden in de loop van dit jaar duidelijk.

Anders werken

In het briefadvies van de rekenkamer van 17 april 2023 wordt opgemerkt, dat de invoering van de Omgevingswet meer behelst dan het 'technisch' aanpassen van de regels, processen en werkwijzen en dat een verdere ontwikkeling van o.a. cultuur, vaardigheden, gedrag en gedeelde waarden aandacht verdienen. Om die reden zijn we gestart met het opnieuw inrichten van het werkproces 'Verkennen & begeleiden initiatieven' waarbij de wijze waarop we ruimtelijke initiatieven ontvangen en beoordelen wordt aangepast. Het vroegtijdig participeren van initiatiefnemers en belanghebbenden en het (meer) integraal voorbereiden van besluiten staan hierbij centraal.

Wonen/bouwen

Het kader voor het beleid op het gebied van het wonen in het algemeen en de woningbouw in het bijzonder wordt gevormd door de beleidsnotitie Woonbeleid gemeente Heumen 2024 – 2030, waarmee de raad op 21 september 2023 heeft ingestemd.

In de Woondeal 2.0 is voor de gemeente Heumen een taakstelling opgenomen voor de realisering van 850 woningen in de periode 2022 t/m 2030. De totale plancapaciteit is circa 1.200 woningen. Dit betreft voor het overgrote deel capaciteit die nog niet hard is gemaakt in de vorm van een vastgesteld omgevingsplan.

In de tabel hieronder zijn de grotere in voorbereiding zijnde en in uitvoering zijnde woningbouwplannen weergegeven, met status en indicatieve aantallen.

Kern	Locatie	Status	Aantal	Start bouw	Oplevering

Malden	Kanaalzone	Zacht	614	2026	2027 e.v.
	Steenhuys	Hard	28	2024	2025
	Rijksweg 216-218	Hard	24	2023	2024
	Veldsingel (Vuurvogel I)*	Zacht	Ntb	Nnb	Nnb
	De Schoren	Zacht	32	2025	2026
	Kerkplein Noord	Zacht	15	2025	2026
	De Muse	Hard	10	2025	2026
	Heilige Antonius Abt kerk	Zacht	30	2025	2026
	Raedstaete	Zacht	38	2026	2027
Overasselt	Zilverbergweg/ Kruisbergsestraat	Zacht	110	2026	2027 e.v.
	Hoogstraat (vm bakkerij Derks)	Hard	32	2024	2025
Heumen	Heumen-West	Zacht	100	2027	2028 e.v.
Nederasselt	Nnb	Zacht	Ntb		
Totaal			1033		

**Voor de locatie Vuurvogel I wordt een stedenbouwkundige verkenning opgesteld. De naastgelegen school De Regenboog is over circa 5 jaar aan het einde van haar levensduur. In de lopende verkenning worden daarom verschillende scenario's uitgewerkt. Te zijner tijd zal besluitvorming over budgetten en dergelijke plaatsvinden.*

Voor zover het gaat om een door de gemeente geïnitieerd en te exploiteren woningbouwplan is uitgangspunt dat elk plan minimaal kostendekkend wordt geëxploiteerd. Dit uitgangspunt geldt niet voor de Kanaalzone waarbij de raad al heeft besloten een tekort te accepteren. Bij woningbouwplannen die door een particuliere ontwikkelaar worden gerealiseerd worden de door de gemeente te maken kosten verhaald door middel van een anterieure overeenkomst of door het opnemen van kostenverhaalregels in het omgevingsplan.

Door de Rekenkamer Heumen is onlangs een onderzoek naar de effectiviteit van het woningbouwbeleid uitgevoerd. In het grootste deel van de door de Rekenkamer in haar rapportage van het onderzoek opgenomen aanbevelingen onderschrijven wij en wij zullen daar uitvoering aan geven.

Mobiliteitsplan

In de onlangs vastgestelde Omgevingsvisie wordt geschreven dat het Verkeer en vervoersplan van de gemeente Heumen uit 1999 sterk is verouderd en dat het Fietsplan uit 2016 en de daaruit voortkomende fietsprojecten inmiddels zijn uitgevoerd. In de omgevingsvisie is daarom opgenomen

dat wij een nieuw Verkeer en vervoersplan (Mobiliteitsplan) zullen opstellen. Dit plan zal een uitvoeringsagenda bevatten met daarin de concrete projecten, vooral gericht op fietsvoorzieningen en verkeersveiligheid. Daarnaast kunnen in het nieuwe Mobiliteitsplan de (lokale) knelpunten op de Broekstraat, Schoonenburgseweg/Hoogstraat, Looistraat en Rijksweg (lokale) knelpunten en het sluipverkeer in het vennengebied nader worden onderzocht en kan worden gekeken welke eventuele oplossingsrichtingen er zijn. De uitvoeringsagenda kan gebruikt worden als input bij IBOR projecten en provinciale en landelijk subsidiemogelijkheden.

Het budget om te komen tot een nieuw mobiliteitsplan wordt geraamd op € 45.000,-

Toeristenbelasting

Het beleidsvoornemen is om per 1-1-2025 toeristenbelasting in te voeren. Toeristenbelasting wordt geheven op personen die verblijven (overnachten) in de gemeente maar daar niet woonachtig zijn. Deze belasting wordt geheven zodat ook degenen die in de gemeente verblijven meebetalen aan de gemeentelijke voorzieningen waar zij gebruik van maken. In ca. 90 % van de gemeenten wordt toeristenbelasting geheven. Dit maakt dat onze inwoners bij verblijf in Nederland in de regel meebetalen aan de lokale voorzieningen, terwijl dat omgekeerd niet het geval is. De opbrengst van toeristenbelasting gaat naar de algemene middelen.

Naast de bovengenoemde motivatie voor het invoeren van deze heffing, wil de gemeente met de invoering van toeristenbelasting zorgen voor een stabiel budget voor de facilitering van recreatie en toerisme. Dit budget is als niet wettelijke taak altijd bij bezuinigen in beeld. Hierdoor is het niet mogelijk om een structureel beleid te voeren. Door de regionale samenwerking is dat meer en meer noodzakelijk. De wens is daarom, gekoppeld aan de invoering van toeristenbelasting, om in 2025 een beleidsnota recreatie en toerisme op te stellen met een meerjarige uitvoeringsagenda. Dit betreft een eenmalige uitgave van € 20.000.

Door toeristenbelasting deels ten goede te laten komen aan de facilitering van recreatie en toerisme, zien de betreffende ondernemers ook iets terug van de geheven belasting en dat is positief voor de acceptatie van de heffing. De ondernemers zullen de belasting in de regel doorberekenen aan de klant. Daarnaast zullen zij een nachregister moeten bijhouden of in geval van vaste standplaatsen kan de raad een tarief vaststellen gebaseerd op gemiddeld verblijf op een standplaats.

De opbrengst van toeristenbelasting is vooraf niet te bepalen. De gemeente beschikt niet over verblijfscijfers en tevens is de opbrengst afhankelijk van het te hanteren tarief. Kijkend naar gangbare tarieven in het Rijk van Nijmegen en op basis van kengetallen en ramingen van verblijf, kan de jaarlijkse opbrengst worden geschat op € 140.000 (uitgaande tarief van €1,90 pp per nacht). De inning zal achteraf plaatsvinden. Indien de toeristenbelasting in 2025 wordt ingevoerd, zal deze vanaf 2026 opbrengsten opleveren. De jaarlijkse uitvoeringskosten voor de belastingoplegging en controle verblijfslocaties geraamd op € 6.000 komen al ten laste van 2025.

De gemeente Heumen levert jaarlijks een inspanning om een aantrekkelijke gemeente te zijn voor recreanten. Uiteraard betreft dit algemene voorzieningen waar toeristen gebruik van maken en daarbij zijn er diverse uitgaven die direct te relateren zijn aan recreatie en toerisme. Dit betreft kosten aan o.a. toerisme, evenementen (o.a. 4-daagse), oudheidkunde en musea, onderhoud fiets en wandelpaden en overige investeringen in natuur en landschap, die ook een belangrijke randvoorwaarde zijn voor recreatie en toerisme.

Het doel van de toeristenbelasting is mede om een stabiel budget te creëren voor Toerisme. Het budget om recreatieve initiatieven te ondersteunen is in de loop van jaren teruggebracht van € 30.000 naar € 10.000. Voor 2026 en verder zou moeten worden uitgegaan van € 20.000 extra voor dit budget, zodat het weer op het oude peil komt en meer in lijn is met de budgetten in de buurgemeenten.

Onderhoud nieuwe wandelnetwerk

In het voorjaar 2024 wordt het nieuwe wandelnetwerk in de gemeente Heumen aangelegd. In de hele Groene Metropoolregio worden in 2024 wandelnetwerken gerealiseerd met subsidie van de provincie. Het onderhoud van dit netwerk zal collectief door de regio worden georganiseerd en zal

gedaan worden door een routebureau, zoals nu al gebeurt voor het fietsknooppuntennetwerk. De kosten voor de gemeenten zijn gebaseerd op het aantal knooppunten en aantal kilometers netwerk. Vooraf in 2023 is een inschatting gemaakt dat dit jaarlijks € 30,- per kilometer zal kosten; het Heumense wandelnetwerk betreft 110 kilometer x € 30 = € 3.300. Dit zijn nieuwe uitgaven aangezien het 'oude' netwerk door vrijwilligers werd beheerd.

Actualisering kostendekkingsplan Beleidsplan water en riolering

In de raadsmededeling (zknr: 132261) van 29 november 2023, Voorontwerp herinrichting openbare ruimte Vitaal Centrum Malden, is de gemeenteraad geïnformeerd over het ontwerpproces ten aanzien van de herinrichting openbare ruimte Vitaal Centrum Malden en de financiële middelen die hiervoor beschikbaar en nodig zijn.

In het Voorontwerp herinrichting openbare ruimte Vitaal Centrum Malden zijn verbetermaatregelen ten behoeve van berging en infiltratie van hemelwater meegenomen. Om werk met werk te maken, kunnen die tegelijk met de herinrichting worden uitgevoerd. De kosten van de verbetermaatregelen zijn in totaal € 1.172.981 en die zijn niet opgenomen in het huidige Beleidsplan water en riolering. Daarom is het kostendekkingsplan riolering geactualiseerd. Daarbij is ook rekening gehouden met hogere investeringskosten door inflatie, de hogere rente op investeringen en kosten voor uitvoering van maatregelen uit de regionale adaptatiestrategie.

De begroting voor riolering heeft een egalisatievoorziening die wordt ingezet voor egaliseren van fluctuaties in exploitatiekosten en investeringen. Door de inzet van de egalisatievoorziening leidt de verhoging van de kosten niet tot een extra stijging van de rioolheffing. Die blijft gelijk aan de jaarlijkse stijging van € 3,50 tot en met 2027, zoals vastgelegd in het Beleidsplan water en riolering 2023-2027.

Herinrichting Schaatsbaan Heumen:

Voor de herinrichting mogelijkheden van de schaatsbaan en omgeving aan de Maasstraat in Heumen wordt een investeringskrediet gevraagd van € 400.000, waarvan € 100.000 wordt gefinancierd vanuit riool/water. De resterende € 300.000 worden in 25 jaar afgeschreven tegen 4% rente, waarmee de kapitaallasten uitkomen op € 24.000 per jaar.

Dit budget is benodigd voor de opruiming van de schaatsbaan en sanering van het depot van de Graaf Lodewijkruiters. En mede voor een nieuwe multifunctionele inrichting welk in samenspraak met het dorp nader bepaald dient te worden.

Meegenomen hierin worden de volgende wensen:

- a. Het creëren van ruimte voor uitbreiding van tennisclub met een Padelbaan en mogelijk een 2e in de toekomst. Hiervoor moet het daar aanwezige honden trainingsveldje verplaatst worden.
- b. Daarnaast spelen er nog wensen in Heumen voor een honden uitlaatplaats (Hup), Heumen heeft er nu geen en wordt al heel lang om verzocht, en evt een 2e Hup nabij retentievijver aan hoek Frankenstraat- Jac. Marisstraat.
- c. De handhaving van de bestaande Multi-court in de schaatsbaan en evt. verbeteren met een kunstgrasmat.
- d. Een Wadi-inrichting op dit terrein benodigd om bij ernstige buien het hemel waterprobleem in de Oude Boterdijk te verbeteren.
- e. De mogelijkheid voor aanleg van volkstuintjes.
- f. Het parkeren voor diverse evenementen.

Ook het Schuttersgilde heeft een brief geschreven met verzoek voor een betere multifunctionele inrichting. Verder kan het terrein parkachtig ingericht worden met (fruit/pluk)bomen een wandelpad en een slootje naar de watergang langs het voetbalveld.

Indien de raad groen licht geeft voor de financiering en de hiervoor vermelde wensen wordt de verdere uitwerking in samenwerking met het dorp en de betrokken verenigingen verder ingevuld (coproductie).

Investerings Buitendienst:

- a. Aanhanger met afzethekken.**
- b. Ongediertebestrijding**

Ad a. Op dit moment moet de buitendienst bij een calamiteit de Mitsubishi kleine vrachtwagen pakken en de hekken op de laadbak zetten. Dit is allemaal vrij zwaar/belastend en moet ARBO technisch met 2 man gebeuren. Het is tevens van belang dat bij een calamiteit (bv in de nacht) deze voorziening direct voorhanden is. Verder komt het voor dat bij extreem weer zoals hoosbuien uitgerukt moet worden en ondergelopen wegen worden afgezet. Daarnaast zijn dumpingen van drugsafval waarbij de dumpplek met hekken afgezet moet worden de afgelopen jaren ook toegenomen. Dit alles rechtvaardigt de aanschaf van een aanhanger met afzethekken. Deze kan gewoon aan elk willekeurig voertuig met een trekhaak gekoppeld worden zodat je vrijwel meteen na een calamiteit waarbij hekken verlangd worden de weg op kunt. De totale investering voor een aanhanger compleet met hekken, losse afzethekken en borden op standaard zal ca. € 25.000,- ex. BTW bedragen (10 jaar afschrijving € 2.500 per jaar).

Ad b. Het college voor toelating bestrijdingsmiddelen (CBTG) heeft de toelating van de consumentenversie van de ratten- en muizenblokjes ingetrokken c.q. niet verlengd. Dit houdt dat wij aan onze inwoners geen rattenblokjes meer mogen verstrekken welke zij dan zelf in de door ons ter beschikking gestelde lokdoos konden aanvullen. We constateren door deze wijziging al een toename van meldingen over rattenoverlast. Op dit moment spelen de Basalt in Malden en de Looistraat in Heumen een grote rol in de aantallen klachten/meldingen. Voor de Looistraat is inmiddels een handhavingstraject ingezet. Voorheen hadden we gemiddeld maandelijks een rattenmelding, maar het laatste half jaar wekelijks tot 2x per week.

Daarnaast zal per 1-1-2025 de wetgeving omtrent rattenbestrijding gaan wijzigen waarbij ook voor ons het gebruik van rattengif danig wordt ingeperkt. We zullen dan veel meer met rattenvallen moeten gaan werken om de ratten te bestrijden (met gebruik van o.a. warmtebeeldcamera). Voor dit laatste is wel een ontheffing van de Provincie nodig. De investering hiervoor bedraagt € 10.000 ex BTW. (3 jaar afschrijving).

Gebiedsvisie Malden Noord

Op 6 oktober 2022 heeft uw raad het college de opdracht gegeven tot het opstellen van een gebiedsvisie voor Malden-Noord samen met alle in het gebied betrokken partijen. Middels raadsmededeling van 23 april 2024 bent u hier over geïnformeerd. Het plan zal ter vaststelling dit najaar aan uw raad worden voorgelegd. Hierin zit ook een uitvoeringsparagraaf die nog verder ingevuld en uitgewerkt moet worden. Daarom is het als p.m. opgenomen.

Deels zijn het ambities die op regionaal verband ook al invulling krijgen (b.v. het Groen-blauwe raamwerk en bij de ontspannen regio) op maar die in deze visie ook expliciet zijn genoemd en worden teruggebracht naar de concretere opgaven voor Malden Noord.

Toelichting kostenstijgingen/-dalingen GR'en

De verschillende GR'en hebben de conceptbegrotingen ingediend bij de deelnemende gemeenten. De gemeentelijke bijdrage gaat in de meeste gevallen omhoog. Vanuit de algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen gemeenten van het Rijk een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen. De gevraagde stijging van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van loon- en prijsontwikkeling wordt om die reden gedekt vanuit de stelpost die wij als gemeente hiervoor

hebben. Dat betekent dat dit budgettair neutraal verloopt. De loon en prijscomponent is om die reden niet opgenomen in de financiële tabel, maar wordt wel per GR inzichtelijk gemaakt in bijlage I.

Financieel overzicht

Onderwerp	2025	2026	2027	2028
Verbonden partijen				
- ODRN	66.610	66.610	66.610	86.610
- Groene Metropoolrregio	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	<i>66.610</i>	<i>66.610</i>	<i>66.610</i>	<i>86.610</i>
Autonoom				
- Vermindering leges ivm Wkb	50.000	50.000	50.000	50.000
- Investering Aanhanger buitendienst		3.500	3.500	3.500
- Investering Ongediertebestrijding (ratten)		3.700	3.700	3.700
<i>Subtotaal</i>	<i>50.000</i>	<i>57.200</i>	<i>57.200</i>	<i>57.200</i>
Beleidswens				
- Mobiliteitsplan	45.000	-	-	-
- Invoeren toeristenbelasting - Opbrengsten		-140.000	-140.000	-140.000
- Invoeren toeristenbelasting - Heffingskosten	6.000	6.000	6.000	6.000
- Invoeren toeristenbelasting - Beleidsnota	20.000			
- Invoeren toeristenbelasting - Uitvoering projecten beleidsnota		20.000	20.000	20.000
- Schaatsbaan Heumen e.o.		24.000	24.000	24.000
- Gebiedsvisie Malden Noord	pm	pm	pm	pm
<i>Subtotaal</i>	<i>71.000</i>	<i>-90.000</i>	<i>-90.000</i>	<i>-90.000</i>
TOTAAL	187.610	33.810	33.810	53.810
<i>Waarvan structureel</i>	<i>142.610</i>	<i>33.810</i>	<i>33.810</i>	<i>53.810</i>
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>45.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

Investerings	2025	2026	2027	2028
Investering Aanhanger buitendienst (1)	25.000			
Investering Ongediertebestrijding (ratten) (2)	10.000			
Schaatsbaan Heumen e.o. (3)	300.000			
TOTAAL	335.000			
(1) Afschrijving in 10 jaar tegen 4% rente				
(2) Afschrijving in 3 jaar tegen 4% rente				
(3) Afschrijving in 25 jaar tegen 4% rente				

De uit een investering voortvloeiende kapitaallast is opgenomen in de financiële tabel.

Ontwikkelingen programma 3 Bestuur en Organisatie

Ontwikkelingen uit het Informatiebeleidsplan 2024-2027

Begin 2024 is het informatiebeleidsplan 2024-2027 door de raad vastgesteld. Hierin wordt een doorkijk gegeven naar Informatie- en automatiseringsprojecten die we de komende jaren uitvoeren. In 2025 zal de telefonie worden vervangen; We sluiten aan bij de landelijke initiatieven van GT Connect en migreren onze telefonie naar MS Teams. Hiermee werken we aan standaardisatie en maken we gebruik van wat we al in huis hebben.

De applicatie voor het sociaal domein zal worden uitgebreid met functionaliteiten voor o.a. schuldhulpverlening, WMO en jeugdzorg en applicaties voor GEO-informatie worden geoptimaliseerd en uitgebreid.

Vooruitlopend op de regionale ontwikkelingen m.b.t. datagedreven werken besteden we aandacht aan de doorontwikkeling van de monitor sociaal domein en maken we een opzet voor een dashboard voor ondermijning.

Regionale samenwerking op Informatisering

In de regio hebben we een aantal strategische onderwerpen benoemd, die we de komende jaren samen op gaan pakken. We hebben het dan over:

Een regionale cloudstrategie (software bevindt zich niet langer op eigen te beheren servers, maar wordt door leveranciers geleverd en beheerd).

Mobile device management (wat staan we toe op apparatuur, hoe gebruiken we die).

Gebruik Microsoft 365 (delen informatie i.p.v. iedereen heeft een eigen mapstructuur).

Impact van nieuwe wet- en regelgeving. De Wet Open Overheid en de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer zijn hier voorbeelden van.

Informatiebeveiliging is een belangrijk onderwerp waarop we momenteel al heel goed samenwerken via IRvN, die voor ons veel beveiligingsissues afvangt.

Datagedreven werken; We benutten onze data voor sturing, monitoring en verantwoording en ontwikkelen managementinformatie die ons helpt beleid, organisatie en processen te verbeteren.

Hiervoor worden politieke thema's gekozen, zoals ondermijning en het sociaal domein. Regionale samenwerking wordt opgezocht om de technische vormgeving en standaardisatie vorm te geven en om expertise en kennis te delen.

Digitalisering dossiers vanuit Informatiebeheer

De afgelopen jaren hebben we bijna al onze bouw dossiers gedigitaliseerd en digitaal in beheer gegeven bij het Regionaal Archief in Nijmegen (RAN).

Het RAN heeft een zgn. e-depot hiervoor ingericht, waarin digitale documenten worden bewaard, beheerd en toegankelijk zijn. Een logisch vervolg hierop is dat we ook onze omgevings-, milieu- en gebruiksvergunningen digitaliseren en toevoegen aan dit e-depot.

Rentefinanciering

Als uitgangspunt voor de kaderbrief 2025-2028 is voor de berekening van de kapitaallasten van nieuwe investeringen een rentepercentage van 4% gehanteerd. Op basis van dit uitgangspunt wordt meerjarig de financiële druk die verband houdt met de kapitaallasten (afschrijving en rente) in raadsvoorstellen tot uitdrukking gebracht.

De rentelasten in de meerjarenbegroting worden afgeleid van de liquiditeitsprognose en de bijbehorende financieringsbehoefte. Op basis van een liquiditeitsprognose per 1 april 2024 is een doorrekening gemaakt van de financieringslasten voor de komende jaren.

In de laatste meerjarenbegroting 2024-2027 is een rentepercentage van 4% gehanteerd voor het te verwachten financieringstekort. Dit financieringstekort is voorsnog voor 2024 niet aan de orde. Wel wordt dit vanaf 2025 verwacht. Het renteniveau is in 2023 gestegen tot een niveau van 4%. Voor

2024 en verder wordt ditzelfde rentepercentage verwacht. Pas wanneer de inflatie langdurig laag is kan er ruimte ontstaan voor renteverlagingen. Vandaar dat het rentepercentage voor nieuwe investeringen in de begroting 2025 – 2028 gelijk gehouden wordt op 4%.

Toename werkzaamheden salarisadministratie

Voor 2023 en 2024 is er tijdelijk extra formatie toegekend, voor 2024 was dit via de kadernota 0,67 Fte. Vanaf juli 2024 komt er een verplichte nieuwe taak; het bijhouden van de CO2-uitstoot van de medewerkers. Ook wordt er in 2025 naar verwachting een nieuwe CAO afgesloten die moet worden verwerkt. Met de tijdelijke uitbreiding van 0,67 Fte hebben we o.a. veel achterstallige verbeteringen kunnen realiseren en de verplichte aanpassingen gedaan. Deze tijdelijke inzet is ook in 2025 nog noodzakelijk. Het gaat het om € 52.000 aan loonkosten (vlg huidige cao).

Munitax

Staatssecretaris Van Rij heeft op 5 maart 2023 maatregelen aangekondigd om de bureaus aan te pakken, die namens burgers WOZ-beschikkingen aanvechten (no cure no pay bureaus).

Met de maatregelen wilde hij bereiken dat het verdienmodel van deze bureaus een stuk minder aantrekkelijk wordt.

In 2023 leidden de grote aantallen bezwaarschriften voor de gemeenten tot een forse overschrijding van de kosten t.o.v. de begroting.

Eén van de maatregelen die per 1 januari 2024 is ingevoerd is de aanpassing van de hoogte van de proceskostenvergoeding (nu nog maar 25% van het bedrag uit Besluit proceskosten bestuursrecht). Daarnaast worden proceskosten en schadevergoedingen rechtstreeks uitbetaald aan belanghebbenden.

Het aantal ingediende bezwaarschriften is tot op heden in 2024 fors minder dan in 2023.

De financiële gevolgen worden nu verder uitgewerkt en zijn nog niet beschikbaar voor de kadernota. Ze zullen worden vertaald in de begroting 2025.

Periodiek medisch onderzoek (PMO), driejaarlijks

De gemeente is als werkgever verplicht medewerkers een PMO aan te bieden. In ons arbobeleid is dit vastgesteld op 1x per 3 jaar. In 2024 wordt er een PMO uitgevoerd, kosten €23.500.

Het volgende PMO vindt plaats in 2027; gevraagd budget €25.000 voor dat jaar

Formatie VIC

Vanaf het boekjaar 2023 stelt het college een rechtmatigheidsverklaring op, waarin wordt verklaard in hoeverre het college rechtmatig heeft gehandeld in het te verantwoorden boekjaar. Tot 2022 werd de rechtmatigheid vastgesteld door de accountant. Vanaf 2023 controleert en rapporteert de accountant alleen nog over de getrouwheid. Ook de rechtmatigheidsverklaring van het college wordt op getrouwheid getoetst door de accountant. Om de rechtmatigheidsverklaring getrouw op te kunnen stellen is een intensivering van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) noodzakelijk. Hiervoor wordt in 2023 en 2024 gebruik gemaakt van externe inhuur. Vanaf 2025 willen we dit structurele inbedden in de organisatie.

Uitkomsten voorjaarsnota/meicirculaire

Het algemene beeld van de voorjaarsnota is dat het ravijnjaar niet vanaf 2026 plaatsvindt, maar door het Rijk naar voren wordt gehaald en nu per 2025 in zal gaan. Deze extra korting in 2025 is incidenteel van aard en mag waarschijnlijk ook zo worden verwerkt. Dat komt ook mede omdat er vanaf 2026 geen ruimte is om nog meer te korten op het gemeentefonds. Per 2026 wordt wel de opschalingskorting afgeschaft. Hierdoor ontvangt de gemeente Heumen per 2026 circa € 500.000 meer uit de algemene uitkering.

Verder wordt de loon- en prijsontwikkeling geactualiseerd. Dit betekent een neerwaartse bijstelling ten opzichte van de septembercirculaire. Hier staan, als het goed is, ook lagere lasten tegenover als gevolg van een lagere (verwachte) inflatie. De afschaffing van de opschalingskorting is in deze kadernota verwerkt. De actualisering van de loon en prijsontwikkeling loopt budgettair neutraal ten laste de hiervoor beschikbare stelpost. Bij het verschijnen van de meicirculaire worden de overige bedragen verwerkt.

Toelichting kostenstijgingen/-dalingen GR'en

De verschillende GR'en hebben de conceptbegrotingen ingediend bij de deelnemende gemeenten. De gemeentelijke bijdrage gaat in de meeste gevallen omhoog. Vanuit de algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen gemeenten van het Rijk een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen. De gevraagde stijging van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van loon- en prijsontwikkeling wordt om die reden gedekt vanuit de stelpost die wij als gemeente hiervoor hebben. Dat betekent dat dit budgettair neutraal verloopt. De loon en prijscomponent is om die reden niet opgenomen in de financiële tabel, maar wordt wel per GR inzichtelijk gemaakt in bijlage I.

Financieel overzicht

Onderwerp	2025	2026	2027	2028
Verbonden partijen				
- MGR - IRvN	-	-	-	-
- VRGZ	24.985	24.985	24.985	41.240
<i>Subtotaal</i>	<i>24.985</i>	<i>24.985</i>	<i>24.985</i>	<i>41.240</i>
Autonoom				
- Ontwikkelingen uit vastgesteld informatiebeleidsplan 2024-2027 (I)	10.500	40.500		
- Ontwikkelingen uit vastgesteld informatiebeleidsplan 2024-2027 (S)	28.500	42.500	39.500	39.500
- Tijdelijke formatie salarisadministratie	52.000			
- Periodiek medisch onderzoek			25.000	
- Formatie VIC	40.000	40.000	40.000	40.000
- Incidentele korting gemeentefonds	310.000			
<i>Subtotaal</i>	<i>441.000</i>	<i>123.000</i>	<i>104.500</i>	<i>79.500</i>
Beleidswens				
- Regionale samenwerking op Informatisering	20.000	20.000	20.000	20.000
<i>Subtotaal</i>	<i>20.000</i>	<i>20.000</i>	<i>20.000</i>	<i>20.000</i>
Besparing				
- Afschaffen opschalingskorting	-	-506.000	-502.000	-499.000
- Digitalisering informatiebeheer	25.000	-5.000	-5.000	-5.000
<i>Subtotaal</i>	<i>25.000</i>	<i>-511.000</i>	<i>-507.000</i>	<i>-504.000</i>
TOTAAL	510.985	-343.015	-357.515	-363.260
<i>Waarvan structureel</i>	<i>138.485</i>	<i>-383.515</i>	<i>-382.515</i>	<i>-363.260</i>
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>372.500</i>	<i>40.500</i>	<i>25.000</i>	<i>-</i>

Financiële positie

Beginstand

Zoals in de inleiding beschreven is de beginstand berekend op basis van de stand per 26 april 2024. Dat betekent dat de vastgestelde programmabegroting 2024 met meerjarenperspectief is aangevuld met de uitkomsten van de maandrapportage over januari en februari. Ten tijde van het opmaken van de kadernota is de maandrapportage over maart en april nog niet vastgesteld. Wel heeft de raad 26 april een besluit genomen over de formatie-uitbreiding van de griffie. Hierdoor ziet de beginstand er als volgt uit;

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Vastgestelde begroting (incl septembercirculaire)	1.830.981	476.316	364.109	364.109
Maandrapportage januari - februari	-940.479	-971.726	-702.358	-434.905
Uitbreiding Griffie	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Meerjarenperspectief per 26 april 2024	740.502	-645.410	-488.249	-220.796
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>381.000</i>	<i>100.000</i>	-	-

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen zijn onafwendbaar, onuitstelbaar en onbeïnvloedbaar. Dit betreft met name de conceptbegrotingen van de verbonden partijen, areaaluitbreidingen en consequenties die voortvloeien uit wetswijzigingen. In onderstaande tabel zijn de autonome ontwikkelingen inzichtelijk gemaakt.

Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
Verbonden partijen	446.347	428.784	454.996	469.525
Areaaluitbreiding	91.000	90.200	46.700	46.700
Wetswijzigingen	436.500	126.500	126.500	126.500
Totaal	973.847	645.484	628.196	642.725

Beleidswensen

Beleidswensen zijn beleidsambities die politiek gewogen dienen te worden. Er kan een keuze worden gemaakt om beleidswensen al dan niet als kader mee te geven aan het college voor de opbouw van de programmabegroting. De beleidswensen zijn in de verschillende hoofdstukken toegelicht.

In onderstaande tabel is het totaal aan beleidswensen opgenomen.

Beleidswensen	2025	2026	2027	2028
- Mobiliteitsplan	45.000	-	-	-
- Invoeren toeristenbelasting - Opbrengsten		-140.000	-140.000	-140.000
- Invoeren toeristenbelasting - Heffingskosten	6.000	6.000	6.000	6.000
- Invoeren toeristenbelasting - Beleidsnota	20.000			
- Invoeren toeristenbelasting - Uitvoering projecten beleidsnota		20.000	20.000	20.000
- Schaatsbaan Heumen e.o.		24.000	24.000	24.000
- Gebiedsvisie Malden Noord	pm	pm	pm	pm
- Regionale samenwerking op Informatisering	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal	91.000	-70.000	-70.000	-70.000

Besparingen

Naast de autonome ontwikkelingen en de beleidswensen zijn ook mogelijke besparingen in beeld gebracht. Het gaat hier om besparingen die kunnen worden ingeboekt zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de dienstverlening. Indien bezuinigingen noodzakelijk zijn om een structureel sluitende (meerjaren)begroting te realiseren, zullen inhoudelijke keuzes gemaakt (moeten) worden die besparingen opleveren die ten koste gaan van de kwaliteit van de dienstverlening aan onze inwoners. Onderstaande zijn de besparingen in beeld gebracht.

Besparingen	2025	2026	2027	2028
- Bijdrage sociale en culturele activiteiten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
- Afschaffen opschalingskorting	-	-506.000	-502.000	-499.000
- Digitalisering informatiebeheer	25.000	-5.000	-5.000	-5.000
Totaal	-	-536.000	-532.000	-529.000

Wanneer de beginstand, de autonome ontwikkelingen, de beleidswensen en de besparingen worden opgenomen in één overzicht ontstaat het volgende meerjarenperspectief;

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Vastgestelde begroting (incl septembercirculaire)	1.830.981	476.316	364.109	364.109
Maandrapportage januari - februari	-940.479	-971.726	-702.358	-434.905
Uitbreiding Griffie	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Meerjarenperspectief per 26 april 2024	740.502	-645.410	-488.249	-220.796
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>381.000</i>	<i>100.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Kadernota				
Verbonden partijen	446.347	428.784	454.996	469.525
Autonome ontwikkelingen	527.500	216.700	198.200	173.200
Beleids wensen	91.000	-70.000	-70.000	-70.000
Besparingen	-	-536.000	-532.000	-529.000
Saldo Kadernota	1.064.847	39.484	51.196	43.725
Saldo na Kadernota	-324.345	-684.894	-539.445	-264.521
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>798.500</i>	<i>140.500</i>	<i>25.000</i>	<i>-</i>
Structurele saldo	474.156	-544.394	-514.445	-264.521

Bovenstaande meerjarenperspectief ziet er niet rooskleurig uit. Alle jaren hebben een negatief saldo, waarbij 2025 nog wel structureel sluitend is.

Voorgenomen investeringen

Investeringen	2025	2026	2027	2028
Investering Aanhanger buitendienst (1)	25.000			
Investering Ongediertebestrijding (ratten) (2)	10.000			
Schaatsbaan Heumen e.o. (3)	300.000			
TOTAAL	335.000			
(1) Afschrijving in 10 jaar tegen 4% rente				
(2) Afschrijving in 3 jaar tegen 4% rente				
(3) Afschrijving in 25 jaar tegen 4% rente				

De uit de voorgenomen investering voortvloeiende kapitaallast is bij betreffend programma opgenomen in de financiële tabel.

Meicirculaire

Elk jaar publiceert het ministerie van binnenlandse zaken eind mei de meicirculaire waarin de voorjaarsnota van het Rijk wordt vertaald naar mutaties in het gemeentefonds. De publicatie van de meicirculaire vindt veelal plaats nadat de concept kadernota naar de raad wordt gestuurd, maar voordat de besluitvorming hierover plaatsvindt in de raad. De financiële impact van de meicirculaire is aan de hand van de voorjaarsnota al deels verwerkt in de kadernota, waardoor de verwachting is dat de nog te verwerken impact mee zal vallen. Het college zal zo snel mogelijk na publicatie van de meicirculaire de financiële gevolgen doorrekenen en de raad hierover informeren via een addendum bij deze kadernota.

Conclusie

De uitkomsten van de kadernota geven duidelijk weer dat de gemeente financieel zware jaren tegemoet gaat. 2025 is nog structureel sluitend. Tegelijkertijd zijn alle jaren verlieslatend. Dat betekent dat er wordt ingeteerd op de algemene reserve.

Het college anticipeert in het addendum op mogelijke keuzes die moeten worden gemaakt aan de hand van de uitkomsten van de meicirculaire en geeft daarmee inhoud aan de toezegging die het college heeft gedaan om de knoppen waaraan gedraaid kan worden in beeld te brengen. Indien er moet worden bespaard is er een aantal mogelijkheden;

Kaasschaafmethode

Een andere optie is om alle budgetten te verlagen met een bepaald percentage. Dit wordt de kaasschaafmethode genoemd.

Gerichte inhoudelijke keuzes

Hierbij worden inhoudelijke keuzes gemaakt, waarbij de raad wordt voorgesteld gerichte besparingen in te boeken. Bepaalde niet wettelijke of bovenwettelijke taken voeren we dan niet meer of in mindere mate uit.

OZB-verhoging

Door de inkomsten te verhogen met een verhoging van de OZB opbrengst, kan (deels) voorkomen worden dat er aan de uitgavenkant bespaard moet worden.

Vooralsnog is het college voorzichtig met het in beeld brengen van mogelijke besparingen, want het college blijft rekenen op goed partnerschap vanuit de rijksoverheid en gaat er vanuit dat het rijk voldoende middelen beschikbaar stelt aan gemeenten om uitvoering te geven aan de wettelijke taken die door het rijk bij gemeenten zijn belegd.

Bijlage I Impact Gemeenschappelijke regelingen

De verschillende GR'en hebben de conceptbegrotingen ingediend bij de deelnemende gemeenten. De gemeentelijke bijdrage gaat in de meeste gevallen omhoog. Vanuit de algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen gemeenten van het Rijk een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen. De gevraagde stijging van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van loon- en prijsontwikkeling wordt om die reden gedekt vanuit de stelpost die wij als gemeente hiervoor hebben. Dat betekent dat dit budgettair neutraal verloopt. De loon en prijscomponent is om die reden niet opgenomen in de financiële tabel, maar wordt wel per GR inzichtelijk gemaakt in het onderstaande tabel.

Kadernota - Verbonden partijen	2025	2026	2027	2028
GGD prijsindexatie	40.222	40.222	40.222	40.222
GGD - inzet stelpost prijsontwikkeling	-40.222	-40.222	-40.222	-40.222
GGD uitzetting	45.049	45.049	45.049	45.049
BVO DRAN - prijsindexatie	-	-	-	-
BVO DRAN - inzet stelpost prijsontwikkeling	-	-	-	-
BVO DRAN - uitzetting	-66.341	-65.540	-66.687	-52.413
IBO prijsindexatie	820	2.990	5.202	5.202
IBO - inzet stelpost prijsontwikkeling	-820	-2.990	-5.202	-5.202
IBO uitzetting	-	-	-	-
MGR - Werkbedrijf - prijsindexatie	nvt	nvt	nvt	nvt
MGR - Werkbedrijf - inzet stelpost prijsontwikkeling	nvt	nvt	nvt	nvt
MGR - Werkbedrijf - uitzetting	429.000	384.000	385.000	349.000
MGR - Werkbedrijf - Compensatie nav invoering berenschotmodel	-52.995	-26.359		
MGR - IRvN - prijsindexatie	48.000	48.000	49.000	54.000
MGR - IRvN - inzet stelpost prijsontwikkeling	-48.000	-48.000	-49.000	-54.000
MGR - IRvN - uitzetting	-	-	-	-
ODRN - prijsindexatie	69.848	69.848	69.848	69.848
ODRN - inzet stelpost prijsontwikkeling	-69.848	-69.848	-69.848	-69.848
ODRN - uitzetting	121.718	121.718	121.718	121.718
ODRN - eigen dekking	-55.069	-55.069	-55.069	-35.069
Groene Metropoolregio - prijsindexatie	7.750	11.828	7.955	8.797
Groene Metropoolregio - prijsindexatie	-7.750	-11.828	-7.955	-8.797
Groene Metropoolregio - uitzetting	-	-	-	-
VRGZ - prijsindexatie	67.813	67.813	67.813	67.813
VRGZ - inzet stelpost prijsontwikkeling	-67.813	-67.813	-67.813	-67.813
VRGZ - uitzetting	24.985	24.985	24.985	41.240
<i>Bruto impact verbonden partijen</i>	<i>680.800</i>	<i>669.485</i>	<i>695.036</i>	<i>715.407</i>
<i>Ten laste van de stelpost Loon- en Prijsontwikkeling</i>	<i>-234.453</i>	<i>-240.701</i>	<i>-240.040</i>	<i>-245.882</i>
TOTAAL impact verbonden partijen	446.347	428.784	454.996	469.525